

Exam. Code : 112502
Subject Code : 1081

Bachelor of Physical Education and Sports (B.P.E.S.)

Part—II

ENVIRONMENTAL STUDIES

Paper—VII

Time Allowed—2 Hours] [Maximum Marks—75

Note :— There are *eight* questions of equal marks.

Candidates are required to attempt any *four* questions.

1. Why should environmental studies be multidisciplinary in nature ?
2. Explain value of biodiversity for a healthy environment.
3. How is solid waste management carried out for urban and industrial waste ?
4. What are different forest resources ?
5. Discuss the need for public awareness regarding environment.
6. Discuss the concept of value education.
7. What are the measures taken by human rights to save environment ? Explain.
8. Describe the role of Information Technology in Environment and Human Health.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :- ਕੁੱਲ ਅੱਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅੰਕ ਹਨ। ਪਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ।

1. ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਧਿਐਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਿਉਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ?
2. ਸਿਹਤਮੰਦ ਵਾਤਾਵਰਣ ਲਈ ਜੈਵ-ਵਿਵਿਧਤਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
3. ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਲਈ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
4. ਵਣ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰੋਤ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ?
5. ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਜਨਤਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
6. ਮੁੱਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
7. ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹੜੇ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ? ਸਮਝਾਓ।
8. ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ :- ਆਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅੰਕ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯਾਸ਼ ਕਰਨਾ ਆਵਸ਼ਯਕ ਹੈ।

1. ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਮੇਂ ਪਰ्यावरणीय अध्ययन बहुविषयक क्यों होना चाहिए ?
2. स्वस्थ पर्यावरण के लिए जैव विविधता के महत्व की व्याख्या करें।
3. शहरी और औद्योगिक कचरे के लिए ठोस अपशिष्ट का प्रबंधन कैसे किया जाता है ?
4. विभिन्न वन संसाधन क्या हैं ?
5. पर्यावरण के संबंध में जन जागरूकता की आवश्यकता पर चर्चा करें।
6. मूल्य शिक्षा की अवधारणा की चर्चा कीजिए।
7. पर्यावरण को बचाने के लिए मानव अधिकारों द्वारा कौन-से उपाय किए गए हैं ? समझाओ।
8. पर्यावरण और मानव स्वास्थ्य में सूचना प्रौद्योगिकी की भूमिका का वर्णन करें।